

Uvodnik

Jurij Paljk

Adventni čas

Zadventnim časom v katoliški Cerkvi začnemo novo cerkveno leto in neposredno pripravo na praznik Gospodovega rojstva, ki je Božič. Gospodovo rojstvo in prazniki, ki mu sledijo (Sv. trije kralji ali obisk treh modrih, Jezusov krst, Gospodovo darovanje v templju), so priložnost za poglobitev vere. Veselje ob novorojenem otroku pomeni veselje ob novem življenju in lahko simbolično nagovarja tudi k radosti nad lastnim življenjem.

Simbolika rojstva in novega začetka je vtakna v potek cerkvenega leta. Dogodki, ki se zvrstijo v cerkvenem letu, ne pomenijo le spominjanja preteklih Božjih del v zgodovini odrešenja (o čemer poročajo zapisi v Svetem pismu) in poti skozi galerijo svetnikov, ampak pomenijo tudi aktualizacijo Božjih sporočil za sedanjí trenutek. Na večja praznovanja se pripravljamo v posebnih "pripravljalnih" časih (z adventnim časom na Božič, s postom na Veliko noč). Poleg zunanjih in materialnih znakov k pripravi na cerkvene praznike sodi tudi duhovno pripravljavanje v obliki poglobljene molitve in duhovnega poglobljanja (lahko tudi v obliki prejema zakramenta sprave, odpovedi, posta, dobrih del ali miloščine).

Čas duhovne priprave na Božič začnemo s praznovanjem prve adventne nedelje, ki je bila letos 30. novembra, in ga zaključimo v tednu po četrty adventni nedelji, na sveti večer, 24. decembra. Za razliko od postnega časa, ki nas pripravlja na Veliko noč in traja štirideset dni, adventni čas ni omejen na točno število dni. To je čas pričakovanja, ki nas odpira k obilnejšemu delovanju milosti. Čas pričakovanja novega življenja za mnoge kristjane pomeni čas osebnega iskanja in solidarnosti z bližnjimi in/ali posebej potrebnimi. Latinska beseda adventus pomeni prihod. Poznamo dva Gospodova prihoda. Prvikrat je Gospod prišel na svet kot človek po Materi Mariji, njegov drugi prihod pa kristjani pričakujemo na sodni dan. Poleg tega kristjani verujemo v Gospodovo nevidno prihajanje v srca ljudi po milosti oziroma njegovo nenehno skrivnostno navzočnost na dnu srca vsakega človeka. Slednje lahko razumemo in dojemamo samo v moči vere.

Adventni čas ima dvojni značaj: je čas priprave na slovesno praznovanje Gospodovega rojstva na božični dan, 25. decembra, ko se spominjamo prihoda Božjega Sina med ljudi, hkrati pa je to čas, ko nas spominjanje usmerja k pričakovanju drugega Kristusovega prihoda ob koncu časov. Zunanja - vidna - priprava je adventni venec, tudi zato krasí tokratno naslovno stran Novega glasa. V cerkvah in po domovih smo pripravili adventne vence s štirimi svečami. Prvi teden smo prižgali prvo svečo, potem pa bomo vsak naslednji teden še po eno. Naraščanje luči pomeni rast dobrega v našem življenju. V molitvi in zbravnosti bomo pripravljali svoja srca, da bi se Gospod mogel (ponovno in na novo) roditi v njih. Namen adventnega časa je predvsem sprebrnjenje srca in spodbuda h krepostnemu življenju. Adventna priprava utrjuje vero in nas opogumlja v stiskah in preizkušnjah, da bi bili v trenutku smrti pripravljeni na srečanje z Gospodom.

Seveda adventni čas sovpada tudi s časom "veselga decembra", kot se reče predbožičnemu in prednovoletnemu času na Slovenskem, pri nas pa je to čas nakupov in norega tekanja iz ene trgovine v drugo, kot da bo jutri vsega zmanjkalo... Predsednik vlade nam je pred dnevi svetloval, naj kupujemo kot nori, ker da je to edina rešitev iz krize, kot je tudi povedal, naj ne zamenjamo kupovalnih in življenjskih navad, ker da bomo le tako lahko rešili državo in prihajajočo gospodarsko krizo...

Na nas je, da izberemo: bomo ravnali po zdravi pameti in se držali kriščanskega izročila ali bomo sledili sirenam sedanjega nestalnega in razdrobljenega sveta?

Čas pričakovanja ali nakupov?

Adventni čas - priprava na Božič

Foto JMP

OPČINE 11. redni občni zbor Sveta slovenskih organizacij

Za obstoj in razvoj

11. redni občni zbor Sveta slovenskih organizacij je v petek, 28. novembra, v konferenčni dvorani ZKB na Opčinah, stekel pod geslom Za obstoj in razvoj, kar je korak naprej od Trubarjevega mota Stati inu obstati: res pa je, da bo v težkih okoliščinah, v katerih je naša manjšina danes (da o prihodnjih sploh ne govorimo), vedno težje načrtovati tvorno družbeno, gospodarsko in politično strategijo. Občni zbor SSO, ki ga je uvedel nastop deklishe vokalne skupine Bodeča neža z Vrha Sv. Mihaela pod vodstvom Mateje Černic in ki ga je vodil Ivo Jevnikar, je namreč tokrat sovpadal s enim najhujših trenutkov, kar jih je naš manjšinski prostor kdaj doživel. Razumljivo je zato, da je bilo klestenje finančnih sredstev osrednja tema, katere so se lotili skorajda vsi govorniki in gostje openskega snidenja.

Pozdravi gostov

Razburjene in zaskrbljene duhove je skušal v imenu ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjana Žekša najprej pomiriti državni sekretar Boris Jesih, ki je poudaril, kako bo manjšinsko vprašanje med prioritarnimi prizadevanji nove slovenske vlade, "kar potrjuje dejstvo, da je bil znotraj vlade ponovno uveden lik ministra za rojake izven državnih meja". Krajši pozdrav je ponesel tudi konzul RS v Trstu Božidar Humar.

Nekateri trdijo, da se bo v našem zamejstvu s petletnim časovnim razmikom pripetilo to, kar se danes dogaja med rojaki na Koroškem: če se tega načela

držimo, so bile besede Marjana Pippa, predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev, še toliko bolj zanimive (in zaskrbljujoče). "Izražam vam solidarnost zaradi hudega trenutka, ki ga danes doživljate: situacija na Koroškem pa ni nič kaj boljša". Pipp je poudaril, kako je nova avstrijska vlada v koalicijski sporazum vključila postavke, "ki dejansko izpodbijajo 7. člen Avstrijske državne pogodbe", še zlasti določilo, ki normira pravico do šolanja v slovenskem jeziku. Zgovoren je primer dveh družin, ki sta zaradi pritiska v domačem kraju prisiljeni voziti svoje otroke v šolo v 60 kilometrov oddaljeni Celovec. "Treba je zato strniti naše vrste in se organizirano boriti za naš obstoj: od Republike Slovenije pa zahtevamo državniški pristop do problemov, ki zadevajo njene rojake izven državnih meja". Pipp je nato z dobršno mero realno političnega smotra razmišljal o možni preureditvi koroškega organizacijskega življenja. Z eno besedo: racionalizacija! "Zaradi čuta odgovornosti do naše narodne skupnosti razmišljamo celo o razpustu naše organizacije: to je naš možni odgovor zato, da presežemo tudi dosedanje ločitve in skupno stopimo v prihodnost".

Teža besed koroškega gosta je prisotne presenetila do tolikšne mere, da je občinstvo novico tržaškega pokrajinskega svetnika Zorana Sosiča, po katerem naj bi pokrajina v kratkem postavila dvojezične table na pokrajinskih cestah, skorajda preslišalo.

Evropsko dimenzijo pa je v svoje razmišljanje prvi vključil predsednik Italijanske unije Maurizio Tremul. Predstavnik italijanske manjšine v Sloveniji je dejal, da "manjšinske skupnosti imajo v Evropski uniji pravico do skupnega razvoja". Pravice slovenske manjšine je treba skratka spoštovati tudi na podlagi mednarodnih pogodb in na podlagi zaščitnega zakona. Tremul je hkrati poudaril, da Italija namerava krčiti do 32% tudi prispevke za italijansko manjšino v Sloveniji. "Evropa nas mora ščititi zato, da lahko manjšine zasledujejo vrline, kot so celovitost, sodelovanje in antifašizem", je dejal in dodal, da je italijanska manjšina že posredovala rimskim krogom svoje odklonilno stališče v zvezi s krčenjem prispevkov naši zamejski skupnosti.

Za obstoj in razvoj ni potrebna le dobra volja: potrebna je predvsem vizija za prihodnost. In v hudih časih, v kakršnih smo, potrebuje taka vizija drznejše poteze. Predsednik SKGZ Rudi Pavšič je spregovoril o naši sposobnosti, da zasledujemo določen razvojni načrt in da se otresemo vseh ovir, ki onemogočajo zasledovanje tega cilja. "Ni rečeno, da bo organiziranost manjšine v prihodnje ostala taka, kakršna je danes. Ne bomo imeli razvoja, če se bomo zgolj zato, da ohranimo to, kar danes imamo, in če bomo ostali vezani na teme, ki so nas nekoč ločevale. Prizadevati si moramo zato, da sodelovanje prenesemo v širši prostor obeh krovnih organizacij", je dejal Pavšič in metaforično nakazal, kje tiči pravi problem: "V 'zunanji politiki' sta krovnii organizaciji složni, v 'notranji politiki' pa obstajajo še razhajanja". Pavšič je s svojega zornega kota razmišljal o podobni tematiki, o kateri je poprej spregovoril Marjan Pipp.

/ stran 3
Igor Gregori

Odkritje in blagoslovitev spominskega obeležja ter poimenovanje Slovenskega športnega centra po MIRKU ŠPACAPANU

Pred telovadnico v Gorici
8. decembra 2008 ob 15. uri

Nagovor odv. Damijana Terpina
Moška pevska skupina Akord in MePZ Podgora
PRIPRAVLJALNI ODBOR

SLOVESNOST OB 100-LETNICI KATOLIŠKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA

Velika dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž
8. decembra 2008 ob 16. uri

Sodelujejo: Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in MePZ Lojze Bratuž

Nagovor predsednika KTD dr. Damjana Paulina

DUHOVNIKI POMAGAJO VSEM.

POMAGAJ VSEM DUHOVNIKOM.

Vsak dan 38.000 škofijskih duhovnikov oznanja evangelij ljudem po župnijah ter nudi miloščino, tolažbo in upanje. Da bi lahko nadaljevali s svojim poslanstvom, potrebujejo tvojo pomoč, in sicer dar za vzdrževanje duhovnikov. Darove prejema Osrednji institut za vzdrževanje duhovščine in jih razdeli med vse duhovnike, predvsem tiste, ki delujejo v najrevnejših skupnostih in lahko torej računajo na radodarnost vseh ljudi. **DAR ZA NAŠE DUHOVNIKE. PODPORA MNOGIM KORISTI VSEM.**

Darujete lahko na 4 načine:

- z nakazilom na poštni tekoči račun št. 57803009
- s kreditno kartico: v sklopu mreže **CartaSi** s klicem na brezplačno številko 800.82.50.00
- z bančnim nakazilom v najpomembnejših italijanskih bankah
- neposredno na Institutu za vzdrževanje duhovščine v vaši župniji.

Dar je odtegljiv:

Kdor želi, lahko pri izračunu davčne osnove za izračun davka od dohodkov fizičnih oseb IRPEF in njegovih dodatkov odtrga od svojih skupnih dohodkov darove, nakazane Osrednjemu institutu za vzdrževanje duhovščine, do maksimalnega zneska 1.032,91 evrov na leto.

Naknadne informacije na spletni strani www.offertesacerdoti.it

KATOLIŠKA CERKEV - C.E.I. Italijanska škofovska konferenca

Letos 6. in 7. decembra

Mala Cecilijanka 2008

Kot vsakoletni odmev Cecilijanke okoli praznika sv. Cecilije, zavetnice petja in glasbe, je že tu Mala Cecilijanka. V zadnjih nekaj letih se je število nastopajočih zborov tako povečalo, da je bilo treba tudi tej prireditvi posvetiti dva dneva. Letos se je Mala Cecilijanka odpravila tradicionalnemu datumu 8. decembra, ko bo Katoliško tiskovno društvo v Kulturnem centru L. Bratuž obhajalo svojo 100-letnico. Letošnja revija bo zato v soboto, 6. decembra, ob 18. uri, in v nedeljo, 7. decembra, ob 15.30. Zanj se je prijavilo 21 zborov. V soboto bodo nastopili Mali otroški pevski zbor F. B. Sedej iz Števerjana, Otroški pevski zbor Vrh Sv. Mihaela, Otroški pevski zbor Vrtec iz Romjana, zbor Osnovne šole Josip Abram iz Pevme, Otroški pevski zbor

doba, Otroška pevka skupina Kremenjak iz Jamelj, Otroški pevski zbor župnije Kapela, Otroški pevski zbor Rupa-Peč, Mladinski pevski zbor Ladja iz Devina, Mladinski cerkveni pevski zbor Štandrež, Mladinska vokalna skupina Bodeča neža in Otroški pevski zbor Veseljaki iz Doberdoba.

Iz sporeda je razvidno, da v soboto prevladujejo otroški zbori in da sta iz enega samega kraja po dva otroška zborčka: iz Števerjana Mali otroški zbor in samo Otroški zbor, iz Romjana prihajata dve skupini: najmlajša z imenom Vrtec in Otroški zbor, iz Doberdoba Mali veseljaki in Veseljaki, iz Devina pa Ladja in Ladjica.

Iz Slovenije nastopa zbor Kapele, iz tržaške pokrajine skupina Vesela pomlad in oba devinska zbora. Šolska zbora sta pevski,

RONKE Koncert v spomin na Bernardko Radetič
"Si in vedno boš naša zvezda repatica!"

društva, se je izskrenimi in občutenimi besedami obrnila na pokojno: "Tudi, če si, draga Bernardka, odšla s tega sveta, ostajaš v naših srcih in v mislih... do dne, ko se snidemo ob tistem skrivnostnem času in na tistem

Društvi Tržič in Jadro sta se v petek, 21. novembra, z orgelskim koncertom poklonili spominu Bernardke Radetič, pokončne in neutrudne prosvetne delavke, ki je s svojo vztrajnostjo in zavzetostjo bistveno prispevala k uveljavitvi pravic in vidnosti slovenskega življa na Goriškem (tudi kot predsednica Slovenske konzulte pri goriški Pokrajini), posebno pa v Laškem z ustanovitvijo SKŠRD Tržič.

V cerkev sv. Lovrenca v Ronkah, kjer se slovenski verniki iz Laškega enkrat mesečno zbirajo okrog patra Zdravka Pogorelca, sta društvi povabili priznanega organista in domačina Mirka Butkoviča ter njegovo gojenko Evo Dolinšek, ki sta s spretnim in doživetim izvajanjem skladb iz mednarodne orgelske zakladnice od 17. do 20. stoletja počastila spomin pobudnice in prve predsednice Društva Tržič, Bernardke Radetič.

Gospa Lucia Germani, ki je nasledila pred tremi leti preminulo Bernardko Radetič na predsedniškem mestu tržiškega

skrivnostnem mestu, kjer ti bomo spet povedali, kako te vsi mi, vsi tvoji prijatelji iz Laškega, pogrešamo: si in vedno boš naša zvezda repatica!" Delo in požrtvovalnost pokojne sta obrodila željene sadove že v letih, ko je bila Radetičeva aktivno soudeležena pri obujanju in spodbujanju narodne zavesti med svojimi rojaki, ki živijo na robu slovenskega kulturnega prostora in za katere sta medsebojno sodelovanje ter zbiranje ključnega pomena za obstoj. Svoje ljudi je Bernardka Radetič ljubila in zanje žrtvovala vse tudi poslednje moči. Kot je poudarila gospa Germanijeva, bo njen zgleđ ostal svetlo vodilo vsem, ki so danes in bodo tudi jutri poklicani, da hodijo po njenih sledovih in skrbijo za vsestranski rast Slovencev v Laškem.

AL

Pri težavah s krčnimi žilami in odprtimi ranami se obrnite na Center za zdravljenje venskih boleznih v Portorožu, tel. 00386 31 837218

60 let delovanja župnije

**Spominska knjiga župnije
Nova Gorica - Kapela**

V nedeljo, 16. novembra, je bila predstavljena dolgo pričakovana spominska knjiga župnije Nova Gorica - Kapela. V njej je opisano 60 let delovanja župnije, od l. 1947 do l. 2007. Želja po izdaji zgodovine in delovanja župnije skozi oči sodelavcev župnije je nastala ob praznovanju 50-letnice ustanovitve župnije l. 2003.

Apostolski administrator dr. Toroš je namreč z dekretom dne 16. novembra 1953 povzdignil samostojni vikariat v župnijo. Začetek delovanja župnije pa sega v l. 1947, ko je takratni apostolski administrator dr. Franc Močnik takoj prvi dan priključitve Primorske k Sloveniji, to je 16. septembra 1947, ustanovil samostojno vikarijo na Kostonjčevici. Prav zato se je župnijski pastoralni svet odločil, da se ta datum upošteva kot začetek delovanja župnije. Spominska knjiga je tako nastajala dolgo časa, prispevke in fotografije smo zbirali od l. 2003. Knjiga ima dva dela. Prvi del, ki zajema oris delovanja župnije na osnovi podatkov iz župnijskih kronik ter zgodovinski opis Kostonjčevice, je v celoti pripravil p. David Šrumpf. V drugem delu pa

začutimo življenje župnije iz zapisov predstavnikov posameznih skupin, ki so vsa ta leta aktivno delovale v župniji. Spominska knjiga ima 232 strani in je bogata s fotografijami, ki nam dodatno osvetlijo njeno vsebino. Knjigo je urejala Mira Bastjančič, lektorirala pa Valerija Vidrih. Kot prva publikacija, ki govori o eni najmlajših župnij v Sloveniji, ima veliko vrednost za župnijo, za Kostonjčevico in njene obiskovalce, prav tako pa je pomembna tudi v smislu celovite predstavitve mesta Nova Gorica, ki v l. 2008 praznuje 60-letnico ustanovitve.

MIB

Obvestila

Prosvetno društvo Podgora bo v petek, 5. decembra, ob 18. uri, v župnišću v Podgori, pričakalo Miklavža. Vabljeni vsi otroci in odrasli, ki verjamejo v dobroto bradatega svetnika!

Prosvetno društvo Rupa-Peč bo z igrico Firtaljica v izvedbi domačega otroškega zbora sprejelo dobrega svetnika Miklavža na sedežu društva v petek, 5. t. m., ob 20. uri.

SKPD F. B. Sedej in KD Briški grič pod pokroviteljstvom Občine Števerjan prirejata dobrodolni večer. Po zamisli Sonje Marassi Bednarich in njene družine bo v ponedeljek, 15. decembra, ob 20.30 v dvorani Sedejevega doma v Števerjanu dobrodolni večer. Prisotni bodo zdravniki iz onkološkega centra (CRO) v Avianu: dr. Samuele Massarut - Rak na dojki. Od preventive do novih kirurških tehnik, dr. Roberto Sorio - Preventiva ginekoloških obolenj, dr. Simon Spazzapan - Vpliv zdrave prehrane pri preventivi rakastih obolenj ter boleznih srca in ožilja. Prostovoljni prispevki bodo namenjeni raziskavam rakastih obolenj. Toplo vabljeni!

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja tradicionalno silvestrovanje v nedeljo, 28. decembra, v Dijaškem domu v Novi Gorici. Poskrbljeno bo za družabno novoletno srečanje s kratkim kulturnim programom, primerno večerjo in bogato tombolo. Igral bo glasbenik Silvo. Prijave do razpoložljivih mest. Vpisujeta Saverij Rožič (tel. 0481 390688) in Ana Kuzmin (0481 78061).

Čestitka

Sv. Miklavž se je predčasno ustavlil pri mali Niki in ji podaril bratca Erika, ki bo sedaj krajšal noči mamiči Sari in očku Petru. S srečno družino se veselijo in čestitajo člani in prijatelji društva Štandrež.

Predsednika Zadruga Goriška Mohorjeva dr. Damjana Paulina je osrečil prihod vnuka Erika. Njemu, noni Majdi in srečnim staršema Sari in Petru ter mali Niki iskreno čestitamo vsi na Novem glasju.

Darovi

Za misijonarja Danila Lisjaka daruje 100 evrov Š. A.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje
(od 05.12. do 11.12.2008)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www. radio-spazio103. it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 18.30 do 19.30, na soboto ob 15. uri. Spored:

Petek, 5. decembra (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: domače viže, zborovski kotiček, iz krščanskega sveta, zanimivosti in humor.

Sobota, 6. decembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v beneškem in rejzijanskem narečju. **Ponedeljek, 8. decembra** (v studiu Andrej Baucon): Sodobni sound, živemu se vse zgodi, vroči šport in rubrike, obvestila in zanimivosti.

Torek, 9. decembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja za Matjažem.

Sreda, 10. decembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Trubarjeva mladost - Izbor melodij.

Četrtek, 11. decembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

IL BOTTONE
Sošol Nadja
Kupuj v samem središču Gorice!
Izbira in kakovost brez primerjave
Decembra še ugodneje!
TRAVNIK 26
zraven Katoliške knjigarne

Plešivo, Mlajša skupina Vesela pomlad, Otroški pevski zbor Št-maver, Otroški pevski zbor Podgora, Otroški pevski zbor Emil Komel Gorica in Otroški pevski zbor F. B. Sedej.

V nedeljo bodo nastopili Otroški pevski zbor Osnovna šola Romjan, Otroški pevski zbor Kulturnega društva Sovodnje, Otroški pevski zbor Ladjica iz Devina, Otroški pevski zbor Mali veseljaki iz Dober-

zbor iz Romjana in otroški zbor glasbene šole. Skoraj vsi pojejo ob instrumentalni spremljavi. Obeta se nam bogata revija otroških in mladinskih zborov. Na njej bo nastopilo več sto otrok in mlajših pevcev, ki nam bodo nudili pester spored ljudskih in umetnih pesmi. Združenje cerkvenih pevskih zborov, ki leto za letom prireja to revijo, vas lepo vabi, da se je udeležite.

Za obeležje

Za obeležje Mirku Špacapanu na telovadnici Kulturnega centra Lojze Bratuž so darovali: Remo Devetak 60, D. P. 100, Marjan Breščak 100, Nato Devetak 25, N. N. 100, Silvan Primožič 200, Franka Žgavec 200, Kulturni center Lojze Bratuž: prostovoljni prispevki (468 evrov), zbrani ob koncertu sv. Martina, MePZ Hrast iz Doberdoba 100; Mirka Brajnik 50; Remo Devetak 40; L. in A. Bratuž 200; namesto cvetja na grob Teodorju Devetaku Remo in Mara 60; Prosvetno društvo Štandrež: prostovoljni prispevki (420 evrov), zbrani ob koncertu MePZ Štandrež; Igor Švab 33; Jože Markuža 50; Zveza slovenske katoliške prosvete 1.000 evrov od vstopnine z nedeljske pevske revije Cecilijanka; Ivanka Koren 30; v spomin na pok. brata Dojota daruje Nato 70; SKPD F. B. Sedej iz Števerjana 285 evrov. Kdor želi prispevati, lahko to stori na upravi NG ali na tekočem računu pri Zdržni banki Doberdob in Sovodnje (IBAN IT 821 08532 12401 000000 740 248).

DRUŠTVO ARS

Vljudno vabi na odprte likovne prodajne razstave v dobrodolne namene

UMETNIKI ZA KARITAS**SINJI VRH 2008**

Na razstavi: Zalka Arnšek, Bogdan Čobal, Jana Dolenc, Robert Faganel, Zmagaj Jeraj, Azat Karim, Silva Karim, Mira Ličen Krmptič, Marjan Miklavc, Albina Nastran, Blaž Seme, Miha Žorž.

Razstavljeni dela bo predstavila **Anamarija Stibilj Šajin**

Galerija Ars na Travniku, Gorica
Torek, 9. decembra 2008, ob 17. uri

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

vabi na

predstavitev knjige avtorice Lojzke Bratuž

IZ PRIMORSKE KULTURNE DEDIŠČINE

v četrtek, 11. decembra 2008, ob 17. uri
Galeriji Ars, Travnik 25, Gorica

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
vljudno vabi na miklavževanje
Zora Piščanc
SV. MIKLAVŽ V GORICI
Otroška dramska skupina SKPD F.B. Sedej - Števerjan
Režija: Kristina Corsi
Kulturni center Lojze Bratuž
petek, 5. decembra 2008, ob 16. uri
Miklavžev urad bo odprt od 15. ure dalje. Za informacije lahko pokličete v jutranjih urah na tel. 0481 531445

Koncertna sezona 2008-2009
BOŽIČNI KONCERT
ZBOR PRAVOSLAVNEGA PATRIARHATA - Moskva
Zborovodja **Anatoly Grindenko**
Na sporedu skladbe iz pravoslavne liturgije ter ruske in ukrajinske božične pesmi
Kulturni center Lojze Bratuž
petek, 12. decembra 2008, ob 20.30
Informacije in predprodaja vstopnic v Kulturnem centru Lojze Bratuž vsak dan od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30 in ob predstavitev.

TKGalerija / Razstava ilustratorke Alenke Sottler Leča, oči in potrpljenje

“Leča, oči in potrpljenje. To je osnova, na kateri sloni moje ustvarjanje”. Čisto enostavno. Če pa si podrobneje ogledamo čudovite ilustracije Alenke Sottler, dojamemo težo njenih besed in jih presodimo v čisto drugačni luči: ravno tako razumemo, zakaj je slovenska ustvarjalnica ena najboljših umetnic svoje stroke na svetovnem prizorišču. Izbor najboljših del, ki jih je ljubljanska ilustratorka zasnovala v zadnjih dveh letih, bo do 14. decembra na ogled v TKGaleriji na Frančiškovi ulici v Trstu. Razstavo so ob podpori ZKB odprli v sredo, 26. novembra, ob prisotnosti umetnice, profesorja zgodovine mladinske književnosti Livia Sossija in umetnostne kritičarke Jasne Merku’.

“Spretnost ilustratorja vrednotimo po njegovi sposobnosti eksperimentiranja novih ikoničnih stilemov ter po nenehni raziskovalni izraznosti; vrednotimo njegovo umetniško naravnost in sposobnost podoživljanja, prenoje in kontaminacije s prvina umetnostne zgodovine preteklih časov vse do današnjih dni. Merimo jo po njegovi

moči pripovedovanja zgodbe in po interpretaciji pisanega teksta, ki ga dopolnjuje z vzporedno pripovedjo: ilustracije torej doživljamo kot pripoved, polifonijo in koral. Ilustracija je umetnost in igra, ilustracija je raziskovanje izraznosti”. Tako

ljudski umetnosti z italijansko renesanso in Chagallovim izkustvom do oniričnega surrealizma in metafizike”. Prof. Sossi je obrazložil, kako je ikonični svet Alenke Sottler svet pravljičnice, ki ga umetnica raziskuje v izredno učinkovitem

Foto IG

je prof. Sossi uokviril evokativno moč ilustracij Alenke Sottler, ki je od začetka 90. let prejšnjega stoletja razvila močno osebno pot estetskega raziskovanja. “Ta jo je privedla do prepletanja velike slovenske figurativne tradicije v folklori in

podoživljanju Grimmovih Peleke in pravljic Oscarja Wildeja, a je obenem prisoten tudi v bogati slovenski literarni tradiciji (pri Otonu Župančiču in Grigoriju Vitezlu). Dela Alenke Sottler prepoznajo po izredni karakterizaciji

obrazov protagonistov, po čarobni moči sanjskih, trepetajočih in radostnih prvin. Zmesi. Prof. Jasna Merku’ je poudarila prežetost med celoto podobe in detajli posameznih ilustracij. V umetniških natančno dodelanih ilustracijah se estetske vrednote nenehno prepletajo z globoko vsebinsko težo, kar daje njenim delom močno vzgojno razsežnost. “Ilustratorica v svoja dela ne vnaša strahov in mor, ki so pri nekaterih umetnikih močno prisotni: njeno roko vodi želja, da bi vselej ohranila pravljico in pripovednost”, je dejala Merkujeva. Ilustracije niso vpete v samosvoj in samozadosten začaran krog, saj opazovalcu nudijo možnost, da se sam počuti del ilustriranega dogajanja, da sam stopi v pripoved in do do podobam lastno emocijo. S tehničnega vidika so dela sestavljena po načelu litografske nadgradnje različnih podlag, mešanica tradicionalne in moderne tehnike pa omogoča umetnici snovanje prikupnih in čarobnih barvnih odtenkov.

Tržaško odprtje razstave sta obogatila še dokumentarna filma RTV Slovenije režiserke Jagode Potokar in video tržaške umetnice Fabiole Faidiga: oba posnetka ponazarjata lik Alenke Sottler in njeno umetniško snovanje.

IG

Gorica / Vrtec v ulici Brolo Predokus božične skrivnosti

V prijazni toplini slovenskega vrta v ulici Brolo v Gorici je v četrtek, 27. novembra, že zavelo božično vzdušje. V prostorni igralnici so s stropa poplesavale snežinke, v bližnji slačilnici pa se pozibavali rdeči klobučki. Na poličkah so, čakajoč prazničnih dni, ždeli raznovrstni pastirčki, ovčke, angelčki... figurice za jaslice, ki so jih otroci izdelali iz glin in jih med ustvarjalnimi delavnicami dopolnili skupaj s svojimi starši. Ker je v vrtcu

otrok. Taka delavnica je bila prejšnji četrtek.

Vanjo je uvedel množični pevski nastop vseh

otrok, ki so pod vodstvom Rite Cej in Mojce Terčič ter glasbeni spremljavi Katje Bandelli, tudi s pomenljivimi gibi rok, zapeli pesmice o ježku, ki je srečal medveda, o veвериčnem domu, o prijateljstvu, ki prinaša veselje v srca, in o zimi, ki pripelje s seboj sv. Miklavža in za otroke najlepši praznik v letu, Božič. Učiteljica Adriana Malič je pozdravila skupino prisotnih staršev in jih nato povabila v učilnico na ustvarjalno delavnico, kjer je tokrat pol razreda

skupno 84 otrok, so delavnice potekale posamično po sekcijah, in sicer vsakič po dvakrat, kajti v vsaki sekciji je po 28

»najstarejših« obiskovalcev vrta z mamicami in očki, po lastnih vzgibih in okusih, dokončal svoje kipce za jaslice.

Nova ilustrirana knjiga za najmlajše Muc Feliks, učiteljica Tončka in strašilo Zverina

Prav kratkim je založba Mladika izdala knjigo z zgornjim naslovom, ki obljublja napeto branje. Morda malčke razburi upodobitev muca Feliksa na platnici ali pa strašilo Zverina, ki s svojim imenom vzbuja strah. Morebiti se napoveduje hišna srhljivka. Nič takega: glavna junakinja je ljubezniva učiteljica Tončka. Ob upokojitvi jo čaka novo življenje na podeželju, kjer se bo lahko posvečala vrtnarjenju, peki piškotov, sprejemanju obiskov, pogovorom z otroki, pletenju. In svojemu mucu Feliksu, ki v zgodbi malce ponagaja... tako da se v njej pojavi tudi strašilo, ki naj bi muca spravilo k pameti. No, naj drugo ostane skrivnost, da boste segli po knjigi, z njo poleteli med zvezde in opravili čudežno potovanje. Tako

namreč definira branje pisatelj Evald Flisar v prevodu francoske uspešnice Daniela Pennaca Comme un roman. Na krilih fantazije sta tokrat, kot že večkrat, ponovno poleteli dve ustvarjalni gospe, Anamarija Volk Zlobec in Magda Starec Tavčar, ki z medsebojnim sodelovanjem bogatita našo založniško dejavnost za otroke, tako pri založbi Mladika kot pri Goriški Mohorjevi družbi. Vsakokrat znova si zamišljata nove dogajalne svete, omišljata si nove ubesedovane in likovne postopke. Kajti otroška čustva in čutenje zahtevajo nove in nove domislice, nič ne bi smelo biti deja' vu, pa čeprav malčki vedno znova radi poslušajo (ali prebirajo) iste pravljice. Čedalje težje je v času Harryja Potterja in njegovih filmskih

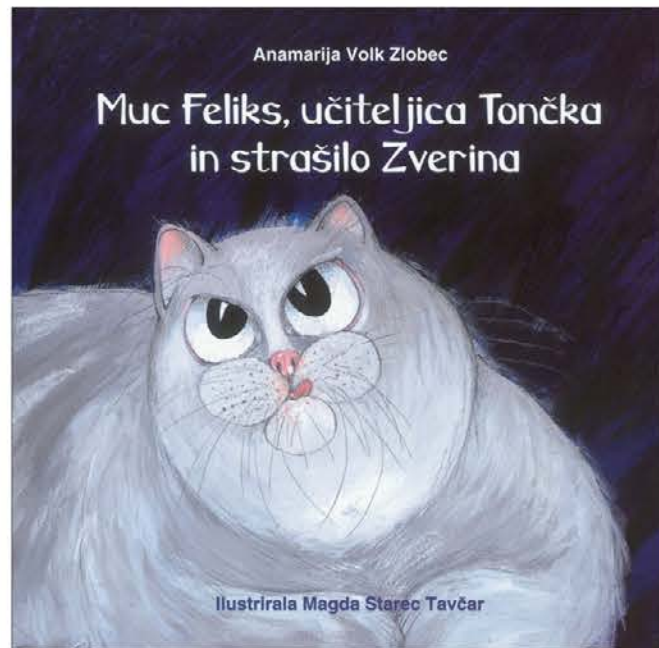
upodobitev prižgati v mladih bralno iskrico. In vendar dobra pravljica, zgodbarica, avtorica otroških knjig, mladinska pesnica, oblikovalka slikanic, ilustratorica mladinskih knjig znajo vedno znova najti zabavno fabulativno poanto ali izvorno grafično domislico, ki otroka potegne v svoj ris in ga uroči z močjo besede in podobe. Dvojici ustvarjalk je podvig uspel. Likovna oprema knjige je nadvse prikupna. Upodobitev rožnate hiške, v kateri prebiva učiteljica, se ponavlja na več straneh in me spominja na knjigo zgodbe O srečni hišici, naježeni sivi muc Feliks je nekako v sorodu z netopirji, ježi in drugimi živalmi iz lanskih štirih zgodbic izpod odeje. Ilustracije knjige se ponujajo kot vizija ustvarjalnih

postopkov, ki se združujejo v izvorno, dinamično podobo domišljjskega sveta. In kot da na travnikih bilke valovijo iz vrtnice tempere, kolaža in zamahov barvnega svinčnika ter se upogibajo v vetru! In kot da metuljčki, ptički, čebelice frfotajo v trakovih razcefranega in zrezanega papirja! Potiskani slovarski odrezki in črke sem ter tja pokukajo na dan in razgibavajo ilustracijo. Ob zeleni barvi je zaznavna raba sivkastosinjih in modrih odtenkov, ki obarvajo zlasti glavna junaka, učiteljico Tončko in strašilo Zverino.

Pisateljica otroških pravljic Anamarija Volk Zlobec se v knjigi predstavlja z eno samo daljšo

že rečeno - razgibana likovna podoba še bolj spodbuja k branju. Jezik je tekoč, povedi krajše, večkrat priredne in laže berljive. Besedišče je prečiščeno, a dovolj preprosto, da se mladi bralec loti samostojnega branja. Muc Feliks je najprej lumpek, nato navihanec, mačkon in celo falot. Skratka, če parafraziram pregovor (ki ga Zlobčeva navaja tudi v štirih zgodbicah): “Kdor najde (knjižnega) prijatelja, najde (besedni) zaklad”. Prijetno in razgibano čudežno potovanje z junaki knjige se vam ponuja tudi skozi vse leto na straneh ilustriranega stenskega koledarja, ki ga kot prilogo vsebuje osma številka Mladike.

Majda Artač Sturman

zgodbo, kar otroka usmerja v doživljanje ilustracije. Pravzaprav pa je res tudi obratno, saj - kot

ledarja, ki ga kot prilogo vsebuje osma številka Mladike.

Pomemben poklicni mejnik Aleksij Pregarc, 50 let predajanja mikrofonu

Prvo ljubljansko obdobje je bilo za moj poklic odločilno tako za filmsko kot za televizijsko področje, toda veliko kasneje, nekako v poznih sedemdesetih, ko sem tudi že igral v svojih izvornih dramah, bil zanje nagrajen itd., se pojavljal v teh medijih z branjem svojih pesniških besedil, bil že razpoznaven kot stalni napovedovalec in interpret (npr. radiofonski Jančarjev Galjot) na valovih Radia Trst-A, se je zgodilo “tisto”, namreč “ključno” srečanje z Ano Mlakarjevo in z njenimi govornimi nastavki, tedaj že dragoceno bogastvo ljubljanskih kolegov.

Sijajna Ana je namreč pribila piko na “i” mojemu nadaljnje-

mu mikrofonskemu žongliranju, da, odtlej izbranim in suverenim celo v oddajah v živo. V veliko oporo mi je bilo tudi pri občasnem filmanju ne glede na jezik, v katerem sem nastopal. Utrinek od tod. Celu dopoldne so pripravljali prizorišče pri pomolu v Lovranu za italijanski film Brez meja: ladja, kurjenje za pogon, dim, plovba, premiki množice. Režiserjev asistent je besnel nad statisti, grobo, celo s kletvicami, javkal nad disciplino, ko je razporejal grupe. Tu se je odvijal moj glavni prizor: “murnček” za zavihkom, baterije zadaj na križu. Vaja. Jaz, v skladu v vlogo, se pogumno potrkam na prsi. “Pazi”, me opozori režiser, “tvoje odločno

trkanje nas bo stalo kak milijon” (starih lir seveda). “Bom pazil”. Zgodilo pa se je, da je moral tudi asistent nepredvidoma v častniško uniformo, z bremenom enega samega stavka. No, tisti invalidno izgovorjeni stavek je filmarje res stal kak milijon...

Foto JMP

Moja tržaška mikrofonaska dejavnost je tudi po upokojitvi še vedno živa. V glavnem je to igranje z ansamblom Radijskega odra, pa tudi od časa do časa v teh naših studiih. V Trstu gre seveda za velike ali nosilne vloge. Veliko je besedil iz našega skupnega slovenskega prostora, vendar so zlasti dramatizacije del včasih - kot sicer povsod - problematične. Glede na naš ustaljeni način že pregovorne diskretnosti podajanja nastaja zadrega. Pretirano “denfanje” ni učinkovito. Ker sva s preminulo prijateljico Matejko spet zaigrala par, se spomnim, da sva prav v Pahorjevi Zi-

belki življenja zašla v precejšnjo zagato. Po ljubljenu naj bi gola ležala v postelji, jaz, z roko na njenih prsih, sprožim zgodbo o uničevalnem taborišču. Priznam, da je bilo kočljivo in neprijetno, verjetno sva bila v tistem prizoru kaj neprepričljiva. V zadnjih letih prihajajo vse bolj v poštev teksti iz Slovenije s socialno tematiko in hudimi eksistencialnimi problemi. V enem samem mesecu sem letos posnel štiri take igre, polne stiska, depresije, osamljenosti, nagnjenosti k samomoru in podobno, tako da sem se sam globoko zamislil nad človeško revo in še dolgo potem pestoval v sebi občutek hude prizadetosti. Pregarjavec. Mörderdorfer, Francič in še kdo so me to pot res speljali na spolzko. Ob vsem opravljenem delu pa nikakor ne morem mimo otroške literature. Pravljice so bile za časa mojega delovanja na Radiu Trst-A nekako moja tiha domena: prebral sem jih verjetno več kot petsto; ob ponovit-

vah so poslušalci prepričani, da sem še vedno tam zaposlen... Skozi to branje so name med vrsticami vedno škilile nevidne otroške očke in skoznje sem kajpak iskal neposrednost in prepričljivost. Med ostalimi radijskimi interpreti tovrstne literature me je najbolj prepričala Svetlana Makarovič z neko svojo serijo. Enkratna je, neposnemljiva. In še o poeziji, o branju pesmi; z njimi sem verjetno pretaknil vse zemeljske meridiane. Tu ne zadostuje zgolj akademski pristop, igralec se mora nujno spremeniti v protagonista. Približanje popolnosti pri tem pa je snemanje, hkrati s spremeno glasbo; to je višek simbioze. Ta poskus se mi večkrat posreči in temu se bom kljub prezrelim letom kaj težko odpovedal. Rekli boste: temu je skromnost tuja. Odvrnil bi: ni tako, poslušalci so moja porota, že petdeset let jim dopuščam to možnost.

/konec

Tudi letošnji Knjižni sejem pravi praznik knjige! Naše založbe so se lepo predstavile v Ljubljani

Minulo nedeljo je svoja vrata zaprl 24. slovenski knjižni sejem, ki si ga je v petih dneh v Cankarjevem domu v Ljubljani ogledalo 39.800 obiskovalcev. Med njimi je bilo veliko družin, precej več kot pretekla leta. V petih sejmskih dneh je bilo zabeleženih tudi več kot 6500 obiskov spletne strani, so sporočili organizatorji sejma. Med obiskovalci je

nizatorji in razstavljalci zadovoljni z obiskom sejma, tako s številom obiskovalcev kot glede števila prodanih knjig. Organizatorji si bodo tudi v prihodnje prizadevali za ohranitev brezplačnega obiska in upajo, da se bodo sponzorji, s pomočjo katerih se nadomesti brezplačna vstopnina, tudi v prihodnje tako dobro odzvali kot letos.

V sklopu 24. knjižnega sejma

njen ponatis, ker je 900 izvodov natiskane knjige že pošlo, in Vodnik po sledovih slovenske prisotnosti v Gorici.

Na posebni tiskovni konferenci so isti dan v Cankarjevem domu predstavili še tri slovenske založbe, ki delujejo v Italiji - Založništvo tržaškega tiska, Mladika in Novi Matajur. Predstavitev knjižnih ber so predstavnice založb pospremile s pozivom slovenski javno-

Martina Kafol, Nadia Roncelli in Majda Železnik

skih kulturnih ustanov in organizacij, ki delujejo v Italiji. Z obsežnim krčenjem državnega financiranja v Italiji bo zelo resno ogrožen obstoj slovenskih kulturnih ustanov v Italiji, piše v pozivu. "Prvič po obstoju fašističnega zatiranja slovenske besede bi ta ukrep italijanske vlade lahko privedel do ponovnega zaprtja slovenskih kulturnih središč in do prisilnega 'kulturnega

molka' Slovencev v Italiji", je prebrala Kafolova.

Knjižna bera ZTT je v tem letu med drugim bogatejša za knjigo v dveh delih Ivanke Hergold, ki vsebuje zbirko pesmi z naslovom Ponikalnice in gledališko igro Paracels. Tu je tudi delo Davida Bandlja Razbiranja žarišča, podnaslovljeno Razmišljanja o meji in literaturi. Jadranski koledar 2009 pa zaznamujejo oljke in vse, kar je povezano s kulturo oljk, spremlja pa ga še publikacija, v kateri so zbrane vse slovenske knjige, ki so leta 2007 izšle v Italiji, ter predstavitev sloven-

di Trieste prof. Marije Pirjevec, s katero so želeli italijanskim kolegom pokazati, kako velika je zakladnica slovenskih avtorjev, ki so ustvarjali v Trstu. "Gre za potovanje skozi čas in za prikaz, kako so na Trst gledale slovenske oči", je povedala avtorica.

Urednica čedadske založbe Novi Matajur Majda Železnik pa je predstavila zelo bogato bera knjig za otroke ter posebej omenila, da revija Galeb, v kateri objavljajo besedila avtorjev iz Slovenije in zamejstva, obeležuje že 55 let. V založbi so med drugim pripravili

Marija Češcut, Lojzka Bratuž, Jože Markuža, Marija Ščuka Kerže, Lida Turk, Anamarija Volk Zlobec in Magda Starec Tavčar

bilo več kot 2.300 šolarjev, ki so se knjižnega sejma udeležili v sklopu Šolskega knjigosleda, med njimi so bili tudi šolarji s slovenskim učnim jezikom s Tržaškega; z Goriškega žal ni bilo nobene šole. Letošnji knjižni sejem je postregel tudi z nekaterimi novostmi, ena od njih je bil odprtosti v Veliki sprejemni dvorani, na katerem je Društvo pisateljev Slovenije pripravilo nastope, predavanja članov pod naslovom Pokusimo besedo. Vse prireditve v času knjižnega sejma so bile dobro obiskane, tudi že ustaljene Debatne kavarne. Tudi mednarodno obarvana Založniška akademija je beležila odlični obisk strokovne javnosti. Vodja Šolskega knjigosleda Vlado Grlica je povedal, da je sicer zadovoljen z obiskom šolskih skupin, kljub temu da je bilo na sejmu nekoliko manj šolskih skupin kot pred nekaj leti, "ko je Ministrstvo za kulturo za vsakega šolarja prispevalo simbolična 2 evra za nakup katere koli knjige na knjižnem sejmu. Ta spodbuda je imela dvojen učinek, in sicer večji obisk s strani šolarjev kot tudi večje nakupe s strani mladine", je povedal.

Po besedah predsednika Upravnega odbora knjižnega sejma Rudija Zamana so orga-

so se predstavile tudi naše založbe, in sicer najprej Goriška Mohorjeva družba, ki je imela na svoji predstavitvi izjemno dober obisk. Prof. Marija Češcut je odlično vodila predstavitev letošnje zbirke GMD in predstavljala avtorje knjig, ki so izšle v redni zbirki za leto 2009, predstavila pa je tudi knjigo prof. Lojzke Bratuž z naslovom Iz primorske kulturne dediščine, ki je doživela krstno predstavitev na knjižnem sejmu in jo je sodobno oblikoval Franko Žerjal. Vanjo je prof. Lojzka Bratuž uvrstila niz esejev in strokovnih zapisov, ki odstirajo znane in manj znane osebnosti in dela iz naše preteklosti. O knjigi bomo seveda podrobneje poročali, ko bo predstavljena pri nas. Prof. Marija Češcut je vodila omizje (na fotografiji), na katerem je vsak avtor v kratkih besedah izpostavil bistvene vsebine posamezne izpostavitve se predstavila monografijo o Kralju, napovedala

sti, naj podpre obstoj in razvoj ogroženega slovenskega jezika in kulture v Italiji, ki je sedaj pod udarom finančnega krčenja sredstev. Urednica pri Založništvu tržaškega tiska Martina Kafol je na začetku predstavitve prebrala poziv delavcev in delavcev tržaške Narodne in študijske knjižnice ter Društva bibliotekarjev Primorske, ki se mu pridružujejo delavci ostalih sloven-

Skupina srednješolcev iz Trsta

Jasna Jurečič, Danilo Pahor, Nadia Roncelli in Marij Maver

skega šolstva v Italiji. Založba Mladika je poleg izdaje slovenskih del poskrbela za knjige italijanskih avtorjev. Tako je letos izšla knjiga Pina Roverede z naslovom Sporoči mi, v slovenščino jo je prevedla Magda Jevnikar. Za platnico knjige je Jevnikarjeva izbrala sliko Rudolfa Saksida, ki po njenih besedah "ponazarja male ljudi z velikimi sanjami, v resnici pa jih čaka nekaj, kar se bo prelo-milo". Izšla je tudi dvojezična izdaja pesmi Umberta Sabe Bevo quest'aspro vino/Pijem to trpko vino, za prevod je zaslužna Jolka Milič.

Mladika je poskrbela tudi za izdajo knjige L'altra anima

priručnik za likovno ustvarjanje GŠD 2008/2009, v katerem je veliko napotkov glede materialov, likovnih tehnik in pripomočkov, je povedala Železnikova.

Pod okriljem založbe Novi Matajur je izšla tudi zbirka pravljic Klarise M. Jovanović z naslovom Široko morje, beli breg. Gre za zbirko sredozemskih pravljic, ki bralca peljejo z Vipavskega, preko Istre in Dalmacije vse do Afrike, je dejala urednica. Med letošnjimi novostmi je tudi parodija Bogdana Novaka na Levstikovega Martina Krpana z naslovom Martin Pešjan, ki namesto soli tihotapi pasje brikete, in vrsta drugih.

fotografiral in pripravil Jurij Paljk

V reviji Le voci della luna Sedem sodobnih slovenskih pesnikov... v italijanščini

Posredniško delo, ki ga do- ločeni posamezniki opravljajo v prid stikov med eno literaturo in drugo, je po navadi med bralstvom manj cenjeno kakor originalno literarno delo, a je vendarle izrazito pomembno, da se stiki med dvema literaturama (in posledično med dvema narodoma) lahko razvijejo, ohranijo in poglobijo. Tako posredniško delo, ki je po navadi združeno s prevajanjem, opravlja med italijansko in slovensko literaturo naša legendar-

na prevajalka Jolka Milič, ki je tudi tokrat poskrbela za zanimiv prispevek, ko je v italijanski reviji Le voci della luna objavila sedem mlajših sodobnih slovenskih pesnikov v prevodu. Revija Le voci della luna, ki jo urejmeta Fabrizio Bianchi in Chiara Cretella in izhaja v kraju Sasso Marconi, je izraz skupine navdušencev za poezijo, ki se zbližajo okrog društva, po katerem revija nosi tudi ime in katerega predsednica je Cristiana Branchini. Revija kot glasilo društva

izhaja štirikrat na leto in je pomembna oznanjevalka novih poti italijanske in tudi tuje poezije. V pričujoči, 42. številki se tako v posebnem razdelku Attraversamenti (Prehodi) pojavlja sedem sodobnih slovenskih mladih pesnikov, ki jih je Jolka Milič prevajala v zadnjem času in ustvarila tako mini-antologijo najmlajše slovenske poezije. Uroš Zupan, Miklavž Komelj, Tomislav Vrečar, Jure Jakob, Gal Gjurin, David Bandelj in Andrej Hočevar

so predstavljeni s par pesmimi, ki jih skušajo na najboljši način reprezentančno uokviriti v tok časa in pisanja, kjer so zavezani.

Pesnike v uvodni besedi z naslovom Quotidianita' dal futuro (Vsakdanjost iz prihodnosti) s krajšo avtopoetično predstavitevijo uvaja David Bandelj, ki spregovori o možnih branjih sodobne slovenske poezije kot znanilke nečesa novega, močno zakoreninjene v "izrekanje" vsakdanjosti, a vezane na sodobno pojmovanje družbe v post-postmoderni. Nato si po vrstnem redu sledijo izbori iz posameznih pesnikov, ki jih uvaja še krajši biobibliografski zapis.

Vsak s svojim pesniškim glasom je tako sedem mladih slovenskih

Foto: DFD

pesnikov preletelo svod italijanskega neba in po zaslugi Jolke Milič, posredniško delo katere je ne samo dragoceno, ampak celo unikatno, postalo del tiste univerzalne poezije, ki jo avtorji pletejo med sabo v vseh literaturah. Prav gotovo je to dejanje priznanje odprtosti za italijansko govoreče urednike in avtorje, ki so na tem področju izrazito nagnjeni sodelovanju, in pomembno uveljavljanje mlade slovenske poezije tudi zunaj slovenskih meja ter ne nazadnje potrebno klicanje k mednarodnemu stiku, izmenjavanju mnenj, dognanj, ustvarjanja in ... literature nasploh.

OBI

DEŽELNI SVET Krožek Virgil Šček in Mladika

Politična biografija Mirka Špacapana

Minilo je leto dni, odkar je Mirko Špacapan za vedno zatisnil oči. Za seboj je pustil veliko praznino, ki jo bo težko zapolniti: del te naloge so pri Krožku za družbeno vprašanja Virgil Šček in Mladika izpolnili s knjigo Mirko Špacapan Politična biografija 1977-2007. Publikacijo zbirke Belih priložnosti so predstavili na sedežu deželne sveta v petek, 28. novembra, ob prisotnosti urednika založbe Mladike Marija Maverja, predsednika Krožka za družbeno vprašanja Virgil Šček Rafka Dolharja, urednika založniškega načrta Iva Jevnikarja, avtorjev Erike Jazbar in Miloša Čotarja, deželnih svetnikov Igorja Kocijančiča, Annamarije Menosso in Gianfranca Moretona, ki je bil v prejšnji deželni zakonodajni dobi podpredsednik deželne uprave, ter sina Tomaža in nekdanje žene Katy Kostnapfel. Srečanje je vodil deželni svetnik Igor Gabrovec, ki je v sedanjem deželnem svetu prevzel težko nalogo, da nadaljuje pot, ki jo je pred njim začrtal pokojni Mirko Špacapan. "Ravno Špacapanu gre pripisati zaslug, da je SSK tokrat s svo-

jim simbolom vstopila v deželni svet skozi glavni vhod"; bil je človek svoje zemlje in jo je ljubil do skrajnosti, "kar ne pomeni, da je bil nacionalist, kot so nekateri o njem radi mislili". Ivo Jevnikar je v predgovoru knjige poudaril, da je publikacija poklon rajnemu prijatelju in javnemu delavcu, ni pa zgolj priložnostna publikacija. "V tej knjigi je namreč natančno dokumentirano politično delo Mirka Špacapana od časov, ko je snoval Mladinsko sekcijo SSK v Gorici, do smrti", je dejal urednik knjige na predstavitvi. Politična pot Mirka Špacapana je bila vedno usmerjena v skrb za našo skupnost: knjiga predstavlja to zavzetost prek javnih nastopov, člankov in intervjujev. Vsebinsko knjige sta avtorja ločila na dve

različni, sicer komplementarni, obdobji Špacapanovega političnega udejstvovanja. Erika Jazbar je obdelala starejšo dobo (1977-1993), ko je bil v Italiji čas 'prve republike', v Jugoslaviji enopartijska ureditev in v zamejstvu stroga ločitev duhov. "Večino svojega razdelka sem osnovala na časopisnih virih, ker tedanjega obdobja zaradi časovne oddaljenosti nisem neposredno doživela. Veliko problematik, s katerimi

resolucij in svetovalskih vprašanj obdelal časovno razdobje 2003-07. "Posebno aktivno je bilo Špacapanovo delovanje v deželnih komisijah, zlasti na področju zdravstva, teritorija, okolja: veliko se je zavzemal za nov deželni volilni zakon in deželni statut". Kocijančič in Menossijeva sta se Špacapana spomnila kot prizadelnega in lojalnega kolega, Gianfranco Moreton pa je obnovil nekatere skupne politične bitke, v katerih sta bili tedanja Marjetica in SSK zavezniško povezani: od zahteve, da bi bil kandidat SSK vključen v predsedniški seznam leta

Erika Jazbar, Miloš Čotar, Rafko Dolhar, Igor Gabrovec, Annamaria Menosso in Ivo Jevnikar (foto IG)

2003, do možnosti samostojnega nastopanja liste SSK na zadnjih deželnih volitvah, "pri čemer je vsekakor predvolilni dogovor z Demokrasko stranko potrdil mesto SSK v vrstah leve sredine". Moreton in Gabrovec sta ob enem poudarila Špacapanovo ljubezen do življenja, "tudi takrat, ko je vedel, da se je njegova pot med nami začela iztekati".

ZCPZ Pesem jeseni 2008 Preko štirideset let priljubljena zborovska revija

Vsakoletno srečanje tržaških zborov in skupin Pesem jeseni je priljubljena tradicija, ki jo tržaška Zveza cerkvenih pevskih zborov prireja preko štirideset let. O navezanosti zborov je pričala številna udeležba na letošnji izvedbi v Bazovici, kjer je bilo trinajst zborov. Revija je tudi priložnost za obeležje obletnice znanih glasbenikov, saj organizatorji predlagajo vsakič avtorje, ki naj bi postali vezna nit programa in smernica pri izbiri posameznih sporedov. Letos so bili pevci vabljeni, da se s svojimi nastopi spomnijo 500-letnice rojstva Primoža Trubarja, 130-letnice rojstva Vinka Vodopivca, 40-letnice smrti Brede Šček, 80-letnice rojstva Stanka Jerčiča in 75. rojstnega dneva Adija Daneva. Zborovodje so upoštevali priporočila, obenem so obilno črpali iz krajevne literature s skladbami Ubalda Vrabca, Staneke Maliča ali Pavleta Merkuja. Kot je povedal v svojem pozdravu župnik Žarko Škrlič, revija združuje zbere, ki gojijo cerkveno in po-

svetno literaturo in si v hitrem tempu sodobnega življenja vzamejo čas, da se pogledajo vase in v lepoto pevskih vsebin. Revijo je odprl domači zbor Lipa iz Bazovice pod vodstvom Tamare Ražem, kateremu so sledili že dolgoletni prijatelji revije: ženski zbor Prosek Kontovel (vodi Marko Štoka), moški zbor Fantje iz-

denčič in Loredana Guštin. Zborovodja Herman Antonič je pripravil na nastop in vodil ženski zbor Devin, mešani zbor Skala Slovan iz Gropade in Padrič ter mešani zbor Devin-Rdeča zvezda. Z Opčin so prišle tri skupine, saj so vaško pevsko tradicijo zastopali moška pevka skupina z zborovodjo Mirkom Ferlanom, mešani zbor Sv. Jernej pod vodstvom Janka Bana in novonastala ženska skupina društva Vesela pomlad, ki jo vodi Mira Fabjan. Bredi Šček je bil v celoti posvečen program združenega zbora ZCPZ, ki je sklenil revijo pod vodstvom Edija Raceta. Spored sta povezovala Urška Sinigoj in Peter Raseni. Organizatorji so bili zelo zadovoljni s kvaliteto revije in odzivom publike, ki se je polnoštevilno udeležila in je napolnila dvorano športnega centra Zarja. Predsednik ZCPZ Marko Tavčar je pozdravil prisotne tudi v imenu nekdanjega predsednika Zorka Hareja in se je zahvalil Slovenski prosvetni matici, ki je tudi letos izkazala poslušnost do zborovskega petja s podporo, ki je bila namenjena vsem sodelujočim zborom. Po dobrem uspehu pobude se Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu ne bo odpočila, saj bo v kratkem stekel tečaj za organiste, ki ga bo vodil Matej Lazar. V pripravi je tudi tradicionalni božični koncert v stolnici svetega Justa, ki bo tokrat na sporedu 18. januarja. Oblikovali ga bodo pevci mešanega zbora Lipa iz Bazovice, mešanega zbora in moške skupine Sv. Jernej z Opčin.

PAL

Trst je nemara ena od prestolnic kave. Illy je pred časom posvetil zlahtni temnorjavi pijači pravi festival v najlepšem mestnem prireditvenem prostoru, v t. i. Galeriji Illy v Salonu čudes na tržaškem nabrežju. V dveh tednih natrpanega vsakodnevnega programa sem imel priložnost slediti nekaterim dogodkom, npr. srečanju z znanim britanskim režiserjem in medijskim eksperimentatorjem Petrom Greenawayjem. Prikazal je svojo videoštudijo in instalacijo o Leonardovi Zadnji večerji in fotoknjigo, ki povzema v realni velikosti fresko, ki se hrani v Milanu. V minimalistično urejenem prostoru, z velikimi ekrani, knjigarno, tehno-zofami, sofisticiranim barom in lepimi steverdresami smo bili prič-

Tržaško nabrežje / Salon čudes Design in kava v Miljah

srečanjem s predstavniki trendne literature, umetnosti, enogastronomije, designa, komunikacije, znanosti ter seveda izobraževalnim pobudam, poskušnjam kave, jazzu in lepi razstavi brazilskega fotografa humanista Sebastiana Delgada, ki že vrsto let sodeluje s tržaško multinacionalno kavo. Lepo je bilo, da so bile vse prireditve brezplačne in odprte vsem. Več o tem na www.illy.com. To tržaško "prvenstvo" je bilo nekako potrjeno tudi na nedavnem sejmu Triestespresso Expo, ki je na pobudo tržaških uvoznikov, prodajalcev, pražarjev in

proizvajalcev kave privabil številne operaterje in obiskovalce. V tem so sodelovali tudi Slovenci. Predsednik združenja tržaške kave je Vinko Sandalj, lastnik istoimenske grosistične firme. Fabrizio Polojaz je tudi med najbolj agilnimi operaterji, član znane družine kavarnarjev, podpredsednik konzorcija Trieste da Gustare in solastnik manjše krajevne nišne pražarne Primo Aroma. V to je vpeto tudi zgodovinsko uvozno in distribuci-

jsko podjetje surove kave Cogeco - ustanovil ga je Libero Polojaz, ki deluje v okviru goriške skupine KB1909. Ta uvod nam je služil, da predstavimo zanimivo razstavo 'Caffè Espresso', ki je odprta v miljskem muzeju moderne umetnosti Ugo Cara' do 14. decembra, na pobudo občine Milje, muzeja Alessi iz Verbanie in ob sodelovanju revije Juliet. Kot ve-

do ljubitelji, je ime znane tovarne elegantnih in prefinjenih vzorcev kuhinjske posode in opreme povezano z velikimi imeni sodobnega designa in arhitekture. V Miljah si je moč ogledati znano kavno ročko, "caffettiero" 9090 Amerikanka Richarda Sapperja, ali pa štiri različne variante, ki jih je v 80. letih s pogledom na renesanso načrtoval znani arhitekt Aldo Ros-

si: Conica, Ottogono, Cupola... Tudi arhitekt Wiel Arrets, Ettore Sottsass in Denis Santachiara so potegnili izzivalne, a očarljive spojne črte in volumne med "arhitekturo in poezijo", kot vabi podnaslov male in lepe miljske razstave. Njen morda najbolj zanimivi izsek je zbirka letočih donkihotskih skulptur iz kovine in pločevine Riccarda Dalisija, na osnovi njegove raziskave iz 70. in 80. let o neapeljski tradiciji "La caffettiera e Pulcinella" (na sliki). Razstava je odprta od torika do sobote med 17.00 in 19.30, ob četrtek, sobotah in nedeljah tudi zjutraj od 10. do 12. ure.

Davoren Devetak

GOVORICA KAMNA

RAZSTAVA KAMNITIH
IZDELKOV IN SKULPTUR

28. 11. - 8. 12. 2008

urnik:

delavniki 17-20

prazniki 10-12/15-20

Kulturni dom Igo Gruden
Nabrežina 89

ZKB

ŠPORT ZSSDI

Nov zbornik Branka Lakoviča

Novinar Branko Lakovič, eden izmed pionirjev našega športa in dolgoletni stebler športnega uredništva Primorskega dnevnika, že dvajset let ureja Zbornik slovenskega športa v Italiji. Celo leto zbira rezultate, raznovrstne podatke, fotografsko gradivo in prispevke številnih sodelavcev, kar mu pride prav - poleg v knjižni obliki - tudi za sprotne obveščanje preko svoje spletne strani www.slosport.org. Letošnja izvedba dvojezičnega Zbornika so pred nedavnim predstavili v prostorih Prosvetnega doma na Opčinah, kjer so tudi postavili razstavo ob 50-letnici začetka Slovenskih športnih iger. Nov založniški trud, ki ga poleg drugih pokroviteljev omogoča Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, je predstavil prof. Ivan Peterlin. Dejal je, da gre za ogromen trud in delo neprecenljivega pomena. Na naslovnici Zbor-

nika je letos števničarski odbojkar Loris Mania', po Lakovičevih besedah pojem vztrajnosti (brez izstopajočih telesnih danosti je dosegel A ligo, državno reprezentanco in... skoraj olimpijske igre), skromnosti in športnosti (nevrstitev v olimpijsko dvanajsterico je sprejel pozitivno in brez polemik). Avtor je zaželel, da bi knjigo v prihodnje tiskali v več izvodih, da bi lahko prodrla prav v vsako slovensko družino in mogoče postala zanimiva tudi za večinski narod. Na predstavitvi so kot že več let zapored tudi nagradili najuspešnejše izdelke likovnega in literarnega natečaja za naše šole Drobci iz športnega sveta, ki ga razpisuje ZSSDI. Naloga dveh ocenjevalnih komisij tudi tokrat ni bila lahka, saj se je nabralo kar 222 likovnih izdelkov osnovnošolcev in 67 dopisov srednješolcev. Najboljši izdelki so tudi objavljeni v Zborniku.

HC

Aktualne politične teme

Odmevi na odločitev, da bo Dimitrij Rupel odposlanec za zunanje zadeve

V Sloveniji se javnost, zlasti njen politični del, sooča s tremi aktualnimi in pomembnimi vprašanji in nanje išče prepričljive odgovore. Ali je v državi res že finančna in gospodarska kriza, ali je pa ta zgolj namišljena in plod strahu pred njo, ki nastaja tudi zaradi negospodarnega ravnanja bank in drugih finančnih ustanov, pa tudi posameznih gospodarskih družb. Sredstva obveščanja ugotavljajo, da kriza v Sloveniji, če je že nastala, ne bi smela imeti večjih posledic. Banke tako rekoč sedijo na denarju, hkrati pa se ga bojijo posojati, saj ne vedo, kaj jih čaka v prihodnosti. Veliko je odvisno od tega, kako bo ravnala nova vlada. Prejšnja vlada Janeza Janše se je odzivala previdno, strokovno in odgovorno, nova izvršilna oblast pod vodstvom Boruta Pahorja pa ji v marsičem sledi. Nove ukrepe zoper obstoječo krizo naj bi sprejeli do konca tega leta.

Nadaljnja aktualna tema v Sloveniji je vprašanje o tem, kako se bo obnašala politična levica, potem ko je s potrditvijo vlade Boruta Pahorja prevzela vso oblast v državi. Slednja ima v rokah ne zgolj vlado in vodstvo državnega zbora, pač pa tudi predsednika državnega sveta Blaža Kavčiča, ki je član LDS, in celo državnega poglavarja dr. Danila Türka. Ta s svojimi ravnanji in stališči morda plačuje račun za podporo na lanskim predsedniških volitvah. Tedaj je zaradi podpore levih strank prepričljivo zmagal za položaj predsednika Slovenije. Potekajo ugibanja o tem, ali se bo politična levica odločila za zaostritev boja zoper opozicijo, ki jo predstavlja zlasti Slovenska

demokratska stranka Janeza Janše, ali pa bo vodila običajen demokratični boj, kakršen je značilen za pluralne družbe. Zorko Vičar je v novi številki mesečnika za kulturo, politiko in gospodarstvo, Ampak, zapisal, "da se v državo vrača strah. Ve-

Dr. Dimitrij Rupel

liko ga je ostalo še od prej, staremu strahu se nalaga nov, vendar je tudi pogum ustraševanih, opeharjenih in okradenih večji". Avtor dodaja, "da nekaj optimizma moramo ohraniti, saj bo demokracija, tudi če bo zgolj taktično in nadzorovano dovoljena, pustila kar nekaj semen upanja med nami". Borut Meško, odgovorni urednik Slovenske tiskovne agencije, pa je v uvodniku za naslovom Osvojitveni medijev, objavljenem v novi številki mesečnika Ampak, zapisal, "da je v sedanjih skonstruirani medijski realnosti vseh najhujših sumničen in obtožb deležen politik, ki so mu nosilci propadajočega enopartijskega režima priredili znameniti proces proti četverici. Gre za Janeza Janšo. Pri tem prire-

vanju dejstev manjka samo še to, da za uradno tolmačenje zgodovine obvelja teza, po kateri ima nekdanja partijska vrhuška glavno zaslugi za nastanek množičnega gibanja za demokratizacijo in osamosvojitve Slovenije". Navajamo še sociologa dr.

Dimitrija Rupla za slovenskega veleposlanika v Avstriji dejal, da ustanovitelju naše diplomacije ne zaupa in da ga nikoli ne bo imenoval za veleposlanika, tudi če bi dr. Dimitrij Rupel izpolnjeval vse pogoje za omenjeno funkcijo. Po odločitvi premiera so javna občila, ki jih nadzoruje velekapital, uprizorila pravo gonjo zoper Boruta Pahorja in dr. Dimitrija Rupla. Njega sta kot izkušnega in uspešnega diplomata pohvalila zgolj premier in v intervjuju za tedenski magazin Mag tudi Yousif B. Ghafari, ameriški veleposlanik v Sloveniji.

Mateja Makaroviča, predavatelja na Fakulteti za uporabne družbene študije v Novi Gorici. Na vprašanje, ali prihod nove vlade pomeni tudi politično in kulturno hegemonijo leve, je odgovoril, "da ta možnost ni izključena, vendar tudi ni neizogibna. Če pa bodo pod novo oblastjo tiste ustanove, ki ne sodijo v nazorsko-interesni krog tak imenovane leve, ovirane, medijsko ignorirane ali diskreditirane, bo ta napad na pluralnost civilne družbe in zato seveda znak za alarm v Sloveniji". Najbolj odmeven politični dogodek v prejšnjih dneh v Sloveniji pa je bila odločitev predsednika vlade Boruta Pahorja, da nekdanjega zunanjskega ministra dr. Dimitrija Rupla imenuje za svoje-

ga posebnega odposlanca za zunanjo politiko. S tem je poudaril svojo samostojnost pri imenovanju vladnih funkcionarjev in se politično postavil nasproti državnemu poglavarju dr. Danilu Türku. Ta je ob zavrnitvi vladne sklepa o imenovanju dr.

Dimitrija Rupla za slovenskega veleposlanika v Avstriji dejal, da ustanovitelju naše diplomacije ne zaupa in da ga nikoli ne bo imenoval za veleposlanika, tudi če bi dr. Dimitrij Rupel izpolnjeval vse pogoje za omenjeno funkcijo. Po odločitvi premiera so javna občila, ki jih nadzoruje velekapital, uprizorila pravo gonjo zoper Boruta Pahorja in dr. Dimitrija Rupla. Njega sta kot izkušnega in uspešnega diplomata pohvalila zgolj premier in v intervjuju za tedenski magazin Mag tudi Yousif B. Ghafari, ameriški veleposlanik v Sloveniji.

Zbiranje podpisov za referendum o džamiji v Sloveniji
Slovenska nacionalna stranka je začela zbirati podpise za referendum, na katerem naj bi se izrekli o primernosti gradnje džamije v Ljubljani. Novi minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Gregor Golobič, pa je napovedal, da bodo v Sloveniji postopno ukiniteli izredni študij na univerzah. Po njegovem izredni študij "predstavlja nepošten vir, s katerim visokošolske ustanove rešujejo finančne težave". Nekdanji rektor ljubljanske univerze pa zatrjuje, "da izredni študij ni noben izredni študij, ampak je izmišljotina zato, da se lahko od teh študentov pobere denar".

Marijan Drobež

Kratke

Petindvajseta sezona muzejskih večerov v Idriji

Mestni muzej v Idriji, ki deluje na Idrijskem in Cerkljanskem, je pripravil že petindvajseto sezono predavanj in drugih pomembnih dogodkov z naslovom Muzejski večeri 2008/2009. Obpravljajo marsikaj, kar se je pomembnega zgodilo v preteklosti in tudi v novejših obdobjih razgibane zgodovine v Sloveniji oz. na območjih Idrije in Cerkljanskega. Prvo predavanje v novi sezoni je imel prof. dr. Igor Grdina, slovenist in zgodovinar, sodelavec Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU in Inštituta za kulturno zgodovino v Ljubljani. Pojasnil in razčlenil je vlogo Primoža Trubarja, enega najpomembnejših oblikovalcev slovenske kulturne in siceršnje zgodovine, pri nastanku in razvoju slovenskega protestantizma v 16. stoletju. Sledila bodo nadaljnja predavanja, najprej tisto prof. dr. Toneta Wraberja, biologa. V predavanju z naslovom Od Devina do Kanina bo analiziral botanične in druge zapise o zahodni meji slovenstva. Dr. Klemen Grošelj, obramboslovec, bo obravnaval geopolitične prelomnice na mejah Evropske unije, Marija Bavdaž, prof. biologije, pa bo predavala o "flori carniolici" in idrijski botanični dediščini. Skupina strokovnjakov bo predstavila obnovo partizanske bolnišnice Franja, ki je bila med neurjem letos skoraj povsem uničena. Zadnje v tej sezoni muzejskih večerov v Idriji bo na vrsti predavanje o "katoliških konsumih" in ostalih družtvih v Idriji, v prvi polovici 20. stoletja.

V Sloveniji poštni znamki z božičnim in novoletnim motivom

Pošta Slovenije je izdala zadnji sklop priložnostnih poštinskih znamk za letošnje leto. Med njimi sta tudi znamki z božičnim in novoletnim motivom. Znamke za čestitke in voščilnice, ki bodo namenjene tujini, imajo božični motiv, medtem ko je motiv znamke za domači promet v Sloveniji bolj otroško igriv. Pošta je pred bližnjimi prazniki izdala tudi ponatisa božične in novoletne znamke iz leta 2006, v zveščkih na samolepilnem papirju. V zadnjem sklopu priložnostnih znamk je Pošta Slovenije izdala tudi serijo znamk z naslovom Z žlico po Sloveniji, serijo z naslovom Arheološke najdbe, znamko ob devetdesetletnici konca prve svetovne vojne in znamko ob deseti obletnici uvedbe evra kot knjižnega denarja. Na voljo je tudi Letna mapa znamk, izdanih v letu 2008, ki je v prodaji na vseh večjih poštah v Sloveniji.

Darinka Kozinc bo poklicna podžupanja mestne občine Nova Gorica

Župan mestne občine Nova Gorica Mirko Brulc, ki je bil izvoljen za poslanca, bo v prihodnje svojo župansko funkcijo opravljal nepoklicno. Pri tem se skljuje na zakonodajo, ki dopušča možnost, da tudi župani mestnih občin svojo vlogo izvajajo nepoklicno, pa tudi statut mestne občine ne predpisuje, da mora Nova Gorica imeti poklicnega župana. Breme vodstva mestne občine bo v začetku decembra prevzela svetnica stranke Socialnih demokratov Darinka Kozinc. Postala bo poklicna podžupanja. Že dolgo je aktivna v političnem življenju in ima zato veliko izkušenj, tudi iz obdobja, ko je bila predsednica Krajevne skupnosti v Solkanu. Doslej je bila pomočnica ravnateljica Srednje lesarske šole v Novi Gorici. Piše tudi pesmi in druge stvaritve iz sveta literature, predvsem za otroke. V vodstvo mestne občine Nova Gorica sodi tudi podžupan

Vojko Fon, v svojstvu predstavnika Slovenske demokratske stranke. Statut občine omogoča izvolitev še enega podžupana. Najverjetnejši kandidat za to funkcijo je Matej Arčon, predsednik mestnega odbora LDS in državni svetnik. Nova poklicna podžupanja Darinka Kozinc je ob bližnjem prevzemu funkcije poudarila, "da bo delovala v dogovoru z županom Mirkom Brulcem ter v dogovorih s svojo stranko in seveda v mestnem svetu".

SSO želi Darinki Kozinc uspešno delo

Svet slovenskih organizacij izraža zadovoljstvo ob imenovanju Darinke Kozinc za poklicno podžupanjo Nove Gorice, kjer je te dni že pričela polno opravljati delo. Tovrstna odločitev župana Mirka Brulca je vsekakor zelo smotrna, saj je v preteklosti tudi Darinka Kozinc skrbno in z velikim zanimanjem spremljala življenje slovenske narodne skupnosti v Gorici. Prepričani smo, da bo tako še v prihodnje in da ji bodo delovne obveznosti to dopuščale ter da bomo na ta način skupno utrjevali že vzpostavljene vezi med obema mestoma. / Svet slovenskih organizacij

Napisal ga je frančiškanski pater dr. Bruno Korošak Vodnik po cerkvi in samostanu svete Ane v Kopru

Frančiškanski pater dr. Bruno Korošak, ki je v preteklosti napisal več knjig, brošur in drugačnih publikacij o aktualnih vprašanjih katoliške vere, razumevanju in tolmačenju Svetega pisma in o zaslužnih slovenskih duhovnikih, ki naj bi bili proglašeni za svetnike, nadaljuje svojo dejavnost. Napisal je namreč Vodnik po cerkvi in samostanu svete Ane v Kopru. Oba hrama združevanja in molitve imata dolgo zgodovino. V njunih okriljih so se frančiškani naselili že okrog leta 1460. Toda razmere so bile v posameznih obdobjih tudi kritične. Koprski škof msgr. Metod Pirih je v uvodu Vodnika zapisal, "da je bila najbolj boleča odločitev civilnih oblasti v letu 1954, da morajo frančiškani samostan zapustiti. V njem so bili potem petdeset let zapor. Leta 2004 je bil samostan ponovno vrnjen frančiškonom, potem pa so ga pričeli obnavl-

jati in dela so letos zaključili. V obnovljenem samostanu so že ali pa bodo kmalu dobili prostore umetnostna galerija, knjižnica, študentski dom, rotunda in še kakšna druga dejavnost". Koprski

škof se je v omenjenem uvodu v Vodnik zahvalil patru dr. Brunu Koroškaku in drugim, ki so knjižico pripravili, "ker bo obiskovalcem cerkve in samostana sv. Ane pomagala spoznati njuno preteklost, sedanjost in usmeritev za prihodnost". Dr. Bruno Korošak je z analizo starih cerkvenih in drugih listin ugotovil, da sta samostan in cerkev sv. Ane, v katerih sta bila predvidena dva oltarja, bila v gradnji že aprila leta 1493. V to sta privolila dož Avguštin Barbariga, z vojvodskim pismom, in papež Aleksander VI., s posebnim dopisom. Cerkev sv. Ane je zagotovo bila dovršena pred Božičem leta 1513, toda ta cerkev je po vsej verjetnosti bila mnogo manjša

od današnje, ki je bila dograjena šele leta 1627. To velja za cerkev, ker samostan, kakršen je danes, je bil v glavnem in zagotovo zgrajen že v prvem desetletju 16. stoletja. Leta 1919 je bil samostan dodeljen provinci sv. Antona v Benetkah, ta pa ga je leta 1948 odstopila slovenski frančiškanski provinci. Naši frančiškani so se vanj vselili 28. novembra 1953, toda že naslednje leto so jih civilne oblasti izgnale iz samostana. Samostan so spremenili v jetnišnico. Komaj se je ohranila cerkev, ki jo je upravljal frančiškanski pater Atanazij Kocijančič, Istran, doma iz Hrastovelj. Do svoje smrti, 29. avgusta 1996, je moral prebivati na ozkem cerkvenem hodniku. V Vodniku so podrobno opisane arhitekturne značilnosti cerkve in samostana ter slike in podobe, ki so bile nekatere odnesene v Italijo, kjer se še zmerom nahajajo. Slika Hieronima Rizzija z napisom Objokovanje s križa snete ga Jezusa, nastalo okoli leta 1530, imajo sedaj frančiškani v Huminu (Gemoni). Vodnik po cerkvi in samostanu svete Ane v Kopru ima nekaj dodatkov. V njih je dr. Bruno Korošak objavil podatke o svetniškem življenju blaženega Monalda Koprškega in drugih duhovnikov frančiških, ki so delovali v Istri. Med njimi je tudi pater Hiacint (Anton) Repič, rojen v Šturjah pri Ajdovščini. Ob smrti leta 1918 je bilo slišati mnenje, "da je bil svet mož". M.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje v Gorici

Sprehod po Ljubljani

Dne 11. oktobra t. l. so se tečajniki, ki obiskujejo predavanja iz slovenskega jezika – II. in III. stopnja – na Slovenskem deželnem zavodu za poklicno izobraževanje v Gorici, udeležili poučnega in hkrati rekreacijskega izleta v Ljubljano. Izletnike so spremljale predstavnice goriškega sedeža omenjenega Zavoda Majda Klanjšček, Tamara Vidali in Andreja Pittoli ter predavateljice Cristina Bednarich, Polona Strnad in Erika Valentinčič. Prav gotovo je eden od najboljših načinov, da si ogledaš mesto in spoznaš njegove znamenitosti, pustiti pri kraju vozilo in peš ubrati pot. To omogoča, da se obiskovalec lahko ob vsakem koraku ustavi in zažre v ta ali oni objekt. In tako smo tudi mi

katerega je postavljen spomenik Napoleonu I., ustanovitelju Ilirskih provinc, tako se je francoski cesar zapisal tudi v zgodovino slovenskega naroda. Spomenik je delo dveh umetnikov, Jožeta Plečnika in Lojzeta Dolinarja. Tedaj se je nudila priložnost, da smo se vsi skupaj ob spomeniku slikali. Trg bogatijo znamenite Križanke, ki so

nekaj pripadale Križniškemu samostanu. V petdesetih letih prejšnjega stoletja je vanje umetniško posegel Jože Plečnik in jim dal ustreznejšo oziroma sodobnejšo podobo. Nismo mogli zlahka mimo skrbnega oglada tega objekta. Ob tej priložnosti je bila dana beseda nekaterim tečajnikom, ki so bili že poprej sez-

nanjeni s preteklo in današnjo vlogo Križank. Pri tem gre zahvala profesorici Eriki Valentinčič. In tako so sami tečajniki ostalim prikazali razne aspekte gledališča oziroma koncertnega prostora, ki

ravni, v našem primeru na arhitekturnem področju. V notranjosti hrani ta sakralni objekt prelep oltar, delo italijanskega umetnika Robbe. Marmornati oltar se nam predstavlja v mnogoterih barvah.

Ljubljano. Gre za arhitekturno mojstrovino Jožeta Plečnika. Na drugem bregu Ljubljane smo si ogledali centralno tržnico, ki jo na severnem delu krasi Plečnikova arkada. Tod so razvrščene stojnice z najrazličnejšim blagom, od zelišč do domače obrti. Sredi trga pa je širša ponudba v agroživilstvu. Lahko nakupimo sadja in zelenjave. Naprodaj so tudi raznovrstni mlečni izdelki. Moč je kupiti tudi lončke medu.

Krenili smo v desno smer, proti toku Ljubljance, namenjeni na Mestni trg. Tu smo občudovali, v detailih in v celovitosti, občinsko palačo, poznano tudi z imenom Magistrat.

Bil je poldan. Odločili smo se, da bomo poiskali gostišče, kjer bi obedovali. Zaželeli smo si okusiti domače slovenske jedi. Po obedu – bil je izdaten in vsestransko okusen – smo se pri mizi malo odpočili in si izmenjali dotodanje vtise in doživljanje. Vsakoj je nekaj povedal. Eleonora: "Ljubljana me vedno preseneča, ker za vsakim vogalom odkrijem nove zanimivosti". Alberto: "Lepa priložnost, da smo lahko spoznali zgodovino, kulturo, glasbo in gastronomijo". Elisabetta: "Mir vlada, ko se sprehajaš po mestnih ulicah...". Antonio: "Poučen in rekreativen izlet."

Opazili smo stilno razliko med eno in drugo zgradbo. Parlament sega v prvo povojno obdobje in od tega časa je tudi slogovno zaznamovan, medtem ko Cankarjev dom kaže na novejšo arhitekturno zasnovano in izvedbo. Ostrže trga pa ni privlačno. Predstavlja ga velik parkirni prostor.

Čas je bil z nami neusmiljen. Čakal nas je Prešernov trg. Razprostrta se na področju Ljubljane, kjer se križajo poti in kjer je promet zelo živahen. Je tranzitna točka za vsakogar, ki si namerava ogledati to ali ono mestno četrt. Brž pritegne pozornost mimooidih impozantnih bronastih kip našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna. Je delo umetnika Ivana Zajca. Čisto blizu se dviga Frančiškanska cerkev. Ogledali smo si prelepo fasado. Nedaleč od tod smo uzrli centralno lekarno. Tu je bila spočetka znamenita kavarna, pozneje pa in še dandanes lekarna. Pročelje nas spominja na podobne stavbe v italijanskih mestih. Nato smo usmerili korake prot Urbančevi hiši, kjer se križata Trubarjeva in Miklošičeva cesta. Danes je tudi sedež veleblagovnice Merkur.

Pot nas je vodila dalje. Šli smo čez Tromostovje, ki se boči nad reko

razmišlja o nujni pomoči bankam v višini 80 milijard evrov oz. "samo" 178-krat toliko, kolikor je namenjeno družinam. Če pa upoštevamo, da je to davkoplačevalski denar, stane pomoč bankam vsakega od 60 milijonov Italijanov 1.300 evrov letno: tudi prejemnike socialne kartice, ki jim je država "podarila" 40 evrov mesečno in 120 evrov ob koncu leta, skupaj okoli 600 evrov.

In to kaže na največjo krizo današnjega časa: to je kriza politike oz. politikov, ki so popolnoma odtujeni od življenja ljudi in njihovih vsakdanjih problemov. Konec koncev lahko politike razumemo, saj se ljudje večinoma družijo s sebi enakimi in zato politiki zelo dobro poznajo težave politikov, bankirjev, borznih posrednikov, finančnih gurujev oz. vseh ostalih nesrečnežev, ki služijo veliko več od navadnih smrtnikov in se srečujejo po golf klubih, dragih restavracijah in luksuznih letoviščih. Jasnno je torej, da bodo – pa naj bodo po svojih besedah še tako socialno občutljivi – politiki težko razumeli težave mladih družin z negotovo službo ali upokojencev. Politiki so nazadnje imeli negotovo zaposlitev (če upoštevamo povprečno starosti italijanskega vodilnega kadra) nekje pred tridesetimi, štiridesetimi leti, kar se hitro pozabi, upokojeni pa, več kot očitno, še niso.

Ko človek noče razumeti zlepa, bo verjetno razumel zgrda, si mislim. Neskončne milijarde, ki jih bodo politiki zmetali v banke, ne bodo napolnile potrošniških žepov in ne bodo dale novega zagona gospodarstvu. Upam, iskreno upam, da bo finančna kriza dovolj huda, da bo premaknila večino državljanov iz stanja rahle hipnoze, ki so ga politiki ustvarili s kombinacijo slabega šolstva, neumnih televizijskih oddaj in občasnih, lepo zapakiranih, vendar povsem puhlih daril svojim volivcem. Morda pa potrebujemo krizo, da se začnemo resno potegovati za svoje pravice.

Peter Szabo

Po podatkih urada Eurostat

Italija prednjači v kraji avtomobilov

Italija se med članicami EU uvršča na sam vrh seznama držav z največ umori in krajnimi avtomobilov. Največ umorov v Italiji se zgodi v pokrajini Caserta blizu Neaplja, šest italijanskih mest pa se po številu kraj avtomobilov uvršča na vrh lestvice evropskih mest, je pred dnevi poročal

skatiskovna agencija. V zloglasni Caserti, kjer se vrstijo predvsem mafijski obračuni, zaradi umora in nasilne smrti umre 0,14 človeka na 1000 prebivalcev. To pomeni, da je umorov dvakrat več kot v Zürichu, sedemkrat več kot v Barceloni in 14-krat več kot v Madridu.

di povprečno ubijajo vsakega 42. človeka, največ od tega, skoraj 72, v mestu Nyirgyhaza. Italija je rekorderka tudi v številu manjših zločinov. Med 357 evropskimi mesti, ki jih je zajela raziskava evropskega statističnega urada Eurostat o kakovosti življenja v mestih, se po številu kraj avtomobilov na prvih šest mest uvrščajo italijanska mesta. Prva je Caserta, kjer avtomobil ukradejo vsakemu 15. od 1000 prebivalcev. Sledijo Catania, Neapelj, Turin, Rim in Milan.

Italija medtem beleži manj vlovov v stanovanja, kot denimo Bruselj in London. V belgijski prestolnici po podatkih iz raziskave nepridipravi vlomijo v vsako 11. od 1000 stanovanj, v Londonu skoraj v vsako deveto, v Rimu pa v vsako četrto od tisoč stanovanj.

Kot je že pokazala raziskava, kaznivna dejanja umora in vlomov niso nujno povezana z navzočnostjo tujcev v posamezni državi, kot to sklepajo nekateri italijanski mediji. Statistika namreč kaže, da so nekatera evropska mesta, ki gostijo več tujcev kot Italija, varnejša. Tujci sicer v Italiji predstavlajo dobre štiri odstotke vsega prebivalstva.

dnevnik Il Corriere della Sera, po njem pa je novice povzela Sloven-

Veliko več umorov se sicer zgodi na Madžarskem, kjer na tisoč lju-

stavljajo dobre štiri odstotke vsega prebivalstva.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezia Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tiskov in Italiji FISC.

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu. Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 2. decembra, ob 14. uri.

